YILDIZ JOURNAL OF EDUCATIONAL RESEARCH

YILDIZ JOURNAL OF EDUCATIONAL RESEARCH

journal website: www.eds.yildiz.edu.tr/yjer

2564-7431

Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştığı Problemler ve Öğretmenlerin Bu Problemlerin Üstesinden Gelebilmek İçin Yaptığı Uygulamalar

Tekin GÜLER[1], Salih DEMİR[2], Leyla KILIÇ[3] & Bahar DEMİR[4]

Received: November, 3, 2020 ~ Accepted: December, 5, 2020
Online Published: December, 31, 2020

Suggested Citation: Güler, T., Demir, S., Kılıç, L. & Demir, B. (2020). Sınıf Öğretmenlerinin Karşılaştığı Problemler ve Öğretmenlerin Bu Problemlerin Üstesinden Gelebilmek için Yaptığı Uygulamalar. *YILDIZ Journal of Educational Research*, 5(2), 51-83. http://doi.org/10.51280/yjer.2021.7

Abstract

This study aims to determine the problems that classroom teachers face from the moment they start to work and what kind of applications they do against these problems and to determine the solution suggestions of these teachers. This study is a case study which was established within the framework of qualitative research approach. Snowball sampling method was used in the study. The data obtained in the study were collected by the researcher through a semi-structured interview. The data obtained from the research were analyzed using content analysis. The frequency values of the responses given in the interpretation of the data were taken into consideration. Classroom management, inclusion students in unwanted student behavior classes, teaching process, courses with the most problems, parents' problems related to administrative affairs sub-dimensions of teachers were identified and what they did in the face of these problems were revealed. Suggestions were made regarding these results.

Keywords: Primary school teacher, problem, problem solving, aplication.

[1] Corresponding author. Öğretim Görevlisi, Yozgat Bozok Üniversitesi Çekerek Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, Çocuk Gelişimi Programı, Çekerek/YOZGAT. E-posta: tekin.guler@bozok.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-4300-2228

[2] Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı. E-posta: demirsalih12652@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0001-8106-3537

[3] Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı. E-posta: leylakilic.28@outlook.com , ORCID ID: 0000-0002-4751-0257

[4] Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı. E-posta: baharozdemir92@htmail.com ORCID ID: 0000-0003-3644-7587

Öz

Bu çalışma sınıf öğretmenlerinin göreve başladıkları andan itibaren karşılaştıkları problemleri ve bu problemlere karşı ne tür uygulamalar yaptıkları belirlemek ve öğretmenlerin bu problemler ile ilgili çözüm önerilerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde oluşturulmuş durum çalışmasıdır. Çalışmada kartopu örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen veriler araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme aracılığı ile toplanmıştır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin yorumlanmasında verilen cevapların frekans değerleri dikkate alınmıştır. Sınıf yönetimi, istenmeyen öğrenci davranışı sınıflarında bulunan kaynaştırma öğrencileri, öğretim süreci, en çok problem yaşadığı dersler, öğrenci velileri idari işler alt boyutlarına ilişkin öğretmenlerin yaşadıkları problemler belirlenmiş ve bu problemler karşısında neler yaptıkları ortaya çıkarılmıştır. Bu sonuçlara ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sınıf öğretmenleri, problem, problemlerin çözümü, uygulama.

Giriş

Bilgi çağı olarak nitelendirilen 21. Yüzyılda eğitim, değişimin ve dönüşümün en temel faktörü olarak kabul edilmektedir. Bu bakımdan son yıllarda Türkiye'de eğitim alanında alınan önlemlerle ve başlatılan idari uygulamalarla nüfusun okullaşma oranlarında çok önemli mesafeler kat edilmiştir. Bu kapsamda okullaşma oranlarında ilköğretim düzeyinde yüzde 98'lerin aşıldığı bir gerçek olmakla birlikte halen bölgeler arasında okulların yeterlilikleri arasında ciddi farklılıklar varlığını sürdürmektedir (MEB, 2012). Bu farklılıkları ortadan kaldırabilmek ve eğitimde fırsat ve imkân eşitliğini sağlayabilmek gibi amaçlarla öğretmen alımlarında ilk atamalar genellikle daha az tercih edilen yahut çeşitli özür sebepleriyle kısa süreli kalınan yerlere yapılmakta, sözleşmeli öğretmenlik uygulamasıyla öğretmenlerin bu bölgelerde daha uzun süre kalarak öğretmen değişiminden ve yetersizliğinden kaynaklanan problemlerin ortadan kaldırılması planlanmaktadır(Mebpersonel, 2017). Türk eğitim sisteminin bir alt bileşeni olan ve okul öncesi eğitimden sonraki dört yılı kapsayan ilkokul, bilinçli vatandaş yetiştirme, akademik anlamda başarılı birey yetiştirme gibi çok farklı yapı taşlarının bu dönemde oluşturulması sebebiyle büyük bir önem arz etmektedir. İlkokulun önemi kısaca öğrenciye diğer kademelerde kullanacağı bilgi ve becerilerin temelini kazandırması onları hayata hazırlaması ve hayatının temellerinin bu dönemde

atılmasıdır (Özben, 1997). Bu dönemde yeterli eğitimi alamamış bir öğrencinin sonraki kademelerde başarı şansı düşebilmektedir. İlkokul sisteminin bileşenlerinden biri de öğretmenlerdir.

Ülkeler değişen dünya şartlarına uygun olarak nitelikli bir öğretmen yetiştirme sistemi kurma ve bu yolla eğitim sistemin ihtiyaç duyduğu öğretmen kaynağını karşılamaya yönelik çeşitli politika ve uygulamalar geliştirmek durumunda kalmışlardır. Nitekim Türk eğitim tarihi öğretmen yetiştirme açısından incelendiğinde, çok zengin bir tecrübeye sahiptir (Çalık ve Kılınç, 2017). Ancak nitelikli öğretmen yetiştirme bugün hâlâ Türk eğitim sisteminin temel sorunlarından biri olarak varlığını sürdürmektedir. Türkiye'nin çok kültürlü yapısı, gelişen teknoloji, bilimsel ilerleme, değişen ilgi ve ihtiyaçlar ve ülkenin sahip olduğu imkânlar gibi pek çok sebep öğretmen yetiştirmeyi ve dolayısıyla öğretmeni doğrudan etkilemektedir. Ayrıca ülkenin sahip olduğu imkânlar ve mevcut şartlar nedeniyle öğretmenlere oldukça fazla sorumluluk düşmektedir. Mevcut şartlar altında görev yapacak öğretmenler ise bambaşka özelliklere sahip olmalıdır (Tekışık, 1998). Öğretmenden beklenen bilgi, beceri ve davranışın kazandırılabilmesi için hizmet öncesi eğitimde dört yıllık üniversite eğitimi verilmekte ve hizmet sürecinde ise hizmetiçi eğitimlerle öğretmenlerin donanımlı hale gelmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Öğretmene verilen eğitimler ağırlıkla teoride kalmakta, üniversite eğitiminin son yıllarında verilen öğretmenlik uygulaması dersi hariç pratik yapma imkânı olmamaktadır.

Öğretmenlerin ilk atamaların yapıldığı doğu ve güneydoğu bölgelerinin şartlarının zorluğu ve karşılaşılması muhtemel problemlerin türleri literatürde var olan çalışmalarca (Clarke, 1997; Memon, 1997; Semerci ve Çelik, 2002; Halat, 2007; Yapıcı ve Demirdelen, 2007; Duru ve Korkmaz, 2010; Şahin, 2010; Sezer, 2012; Hasanoğlu, 2013; Güler ve Seyhan, 2015; Sarıtaş ve Diğerleri, 2016; Palavan ve Göçer, 2017; Takır, Özerem, 2019; Güler ve Aygün, 2019) da kısmen tespit edilmiştir. Tüm bu şartlar dâhilinde deneyimsiz olarak bu bölgelerde görev yapmaya başlayan öğretmenler büyük problemler yaşamaktadır. Bilindiği üzere ilkokulun iki farklı çeşidi mevcuttur. Bunlar müstakil sınıflı okullar ve birleştirilmiş sınıflı okullardır. Birleştirilmiş sınıflı okullar daha çok nüfusun az, ayrı sınıf açacak kadar öğrencinin yada dersliğin olmadığı okullarda, birden fazla sınıfın bir arada öğrenim görmesidir. Müstakil sınıflarda ise ülkenin farklı yerlerinde çeşitli uygulamalar yapılmaktadır. Bunlardan bazılarında yatılı

okul ve taşımalı okul uygulamalarıdır. Bu uygulamalar faydalılık, ekonomiklik ve yerindelik şartları düşünülerek yürürlüğe konmuştur. İlkokulun bulunduğu kültür çevresi, coğrafi çevre ve okulun fiziksel, teknolojik ve öğretmen yeterliliği imkanları kısa mesafelerde bile büyük değişiklik göstermekte farklı birbirine yakın okullarda bile ayrı problemler yaşanabilmektedir. Yaşanan bu problemler okul içi problemler ve okul dışı problemler olarak iki gruba ayrılabileceği gibi problemin tarafları ve eğitimin bileşenleri de göz önünde bulundurularak farklı gruplamalarda oluşturulabilmektedir. Hangi grupta yer alırsa alsın öğretmenin karşılaştığı problemin üstesinden gelebilmek için yaptığı uygulamalar önemlidir. Çünkü alınan hizmet öncesi eğitim, hizmet içi eğitim ve tüm yaşam birikiminin bir yansıması niteliğindedir.

Tüm bunlar göz önüne alındığında bu çalışmada "Sınıf öğretmenleri hangi problemlerle karşılaşmaktadırlar ve bu problemlere karşı hangi uygulamaları yapmaktadırlar?" problemi araştırma problemini oluşturmaktadır. Bu problem kapsamında, sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı problemleri ve bu problemler karşısında öğretmenlerin yaptığı uygulamaları belirlemek bu çalışmanın ana amacını oluşturmaktadır. Bu ana amaç dahilinde;

Sınıf öğretmenlerinin;

- Meslek hayatları süresince sınıf yönetimiyle ilgili hangi problemlerle karşılaştıkları,
- Öğrenci davranışlarıyla alakalı hangi problemlerle karşılaştıkları,
- Kaynaştırma öğrencileriyle ilgili hangi problemlerle karşılaştıkları,
- Öğretimle alakalı hangi problemle karşılaştıkları,
- Veliler ve okul yönetimiyle ile ilgili hangi problemlerle karşılaştıkları,
- Karşılaşılan problemler karşısında hangi uygulamayı yaptıklarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışma ile öğretmenlerin karşılaştığı problemlerin tespit edilmesi, bu problemlerin üstesinden gelinebilmesi ya da ortadan kaldırılabilmesi için öğretmenlerin hangi uygulamaları yaptığı ortaya çıkartılabileceği düşünülmektedir. Böylece, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitime şekil verilebileceği, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının karşılaşılan problemler ve yapılan uygulamalarla ilgili fikir sahibi olmasının sağlanmasına katkı sunulacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Bu çalışma sınıf öğretmenlerinin göreve başladıkları andan itibaren karşılaştıkları problemleri ve bu problemlere karşı ne tür uygulamalar yaptıkları ile deneyimli öğretmenlerin bu problemler ile ilgili çözüm önerilerini belirlemeyi amaçladığından, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde oluşturulmuş durum çalışmasıdır. Nitel araştırma, olgu ve olayları gözlemlenebilir, ölçülebilir ve sayısal olarak ifade edilebilir olarak ortaya koyan araştırma yaklaşımıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Durum çalışması, bir veya birkaç duruma ilişkin bütün etmenlerin bütüncül bir bakış açısıyla incelenerek bu durum ya da durumlara nasıl bir etkilerinin olduğunun belirlenmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırmacının yapmış olduğu çalışmada Türkiye'nin farklı coğrafi bölgelerinde farklı koşul ve imkanlara sahip okullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve öğretmenlerin bu sorunlara karşı ortaya koydukları uygulamalar durum çalışmasını öne çıkarmaktadır.

Çalışma Grubu

Çalışmada kartopu örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kartopu örneklemede, öncelikle evrene ait birimlerden biri ile temas kurularak, o birimin aracılığıyla diğer birimlerle temas kurulur. Bu işlem bir kartopunun büyümesi şeklindedir (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004). Çalışma kapsamında öncelikle yedi öğretmenle iletişim kurulmuş ve onlar aracılığıyla diğer öğretmenlerle temasa geçilmiştir. Bu yedi öğretmenin Türkiye'nin farklı coğrafi bölgelerden olmasına özen gösterilmiş olup, her bölgeden (Diyarbakır,Muş, Antalya, Yozgat, Giresun, İzmir, İstanbul) bir öğretmenle iletişim kurulmuş, sonrasında herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır. Çalışma kapsamında 45 öğretmenle iletişim kurulmuş ancak 15 öğretmenin isteksiz olmasından dolayı çalışma 30 öğretmenle gerçekleştirilmiştir. Bu öğretmenlerden 14'ü bulunduğu bölgenin kırsal kesiminde, 16'sı ise merkez yerleşim yerlerinde görev yapmaktadır. Ayrıca öğretmenlerin 4'ü birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada elde edilen veriler araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme ile toplanmıştır. Araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu dört uzmana (Türk Dili Eğitimcisi, Sınıf Eğitimcisi, Ölçme ve Değerlendirme Eğitimcisi ve Edebiyat Eğitimcisi) inceletilmiş, görüşleri alınmış ve

forma son şekli verilmiştir. Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin görev yaptıkları yerlerin coğrafi konumları ve birbirlerinden uzak olması, bu durumda her biri ile yüz yüze yapılacak görüşmelerin ekonomik olmayacağı düşünülmüş olup, gelişen teknolojinin imkânlarından yararlanılarak görüşmeler telefon ve e-posta ile gerçekleşmiştir. Araştırmaya katılan 30 öğretmenin 12'siyle telefon aracılığıyla, 18'iyle e-posta aracılığıyla iletişim kurularak veriler toplanmıştır.

Verilerin analizi

Araştırma kapsamında elde edilen veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizi, özellikle sosyal bilimlerde kullanılan ve insan doğasını belirleme üzerine, doğrudan olmayan yollarla çalışmaya imkân tanıyan tekniktir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Araştırmaya katılan öğretmenlerin her birine kodlar verilmiş ve verdikleri cevaplar tablolara işlenerek sunulmuştur. Verilerin yorumlanmasında verilen cevapların frekans değerleri dikkate alınmıştır. Çalışmanın geçerlik ve güvenirliği için veri analizi farklı iki uzman tarafından analiz edilmiş ve uyumluluk durumuna bakılmış uyumluluk oranı %95 çıkmıştır. İki uzman arasındaki farklılıklar da tartışılarak giderilmiştir.

Bulgular

Araştırma kapsamında elde edilen bulgular tablolaştırılarak sunulmuş olup, tablolarda yer alan problemlere ilişkin öğretmen uygulamaları ise öğretmen kodlarıyla birlikte verilmiştir.

Öğretmenlerin sınıf yönetimiyle ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için yaptıkları uygulamalarına yönelik bulgular ve yorum:

Öğretmenlerin sınıf yönetimiyle ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemlerin çözümüne ilişkin olarak yaptıkları uygulamalar Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo1

Sınıf yönetimiyle ilgili problemler ve öğretmen uygulamaları

Problem	Öğretmen kodları	f	Öğretmen uygulamaları	Öğretmen kodları	f
Öğrencilerin kendi aralarında konuşmaları	$Ö_{1,4,5,6,8,14,15,16,22,23,26}$	11	Sözle uyarı	$Ö_{1,5,14,16,23}$	5
			Göz teması kurma	$Ö_{1,2,5,6}$	4
			Dikkat çekici oyun, görsel	$Ö_{8,15,22}$	3

			kullanımı		
			Veli ile görüşme	$Ö_{1,5}$	2
			Yer değiştirme	$Ö_{1}$	1
			Bireysel sorumluluk verme	$Ö_{26}$	1
Öğrencinin dersle ilgilenmemesi	$Ö_{1,2,9,12,13,18,19,22,29}$	9	Kısa oyun ve şarkıların kullanımı	$Ö_{1,2,9,12,18,22}$	6
			İlginç hikaye anlatma	$Ö_{2,13,18}$	3
			Ceza verme	$Ö_{19,29}$	2
Ödevlerin yapılmaması	$Ö_{1,3,4,6,14,24,29}$	7	Ödül kullanma	$Ö_{1,3,4,6,24}$	5
			Öğrenciye sorumluluk verme	$Ö_{1,2,4,7,20}$	5
Hiperaktif öğrenci davranışları	$Ö_{1,2,4,7,11,17,20}$	7	Veli ile görüşme	$Ö_{1,4,14}$	3
			Görmezden gelme	$Ö_{2,6,29}$	3
			Ödül kullanımı	$Ö_{11,29}$	2
			Oturma düzeni değişikliği	$Ö_{17,20}$	2
			Görmezden gelme	$Ö_{2}$	1
Söz almadan konuşma	$Ö_{2,10,29}$	3	Ortak kurallar belirleme	$Ö_{10,29}$	2
			Konuşma kartları kullanımı	$Ö_{10}$	1
Kurallara uymama	$Ö_{4,27,30}$	3	Ödül-ceza kullanımı	$Ö_{4,27,30}$	3
Dil probleminden dolayı iletişim kopukluğu	$Ö_{25,28}$	2	Dil geliştirici etkinlikler kullanma	$Ö_{25,28}$	2
			Veli ile iletişim kurma	$Ö_{28}$	1
Argo-küfür kullanımı	$Ö_{4,5}$	2	Rehber öğretmene yönlendirme	$Ö_{4}$	1
			Aileyle görüşme	$Ö_{5}$	1
Öğrenciler arası anlaşmazlık	$Ö_{4,27}$	2	Grupla oyunlar oynatma	$Ö_{4}$	1
			Sözlü nasihatler verme	$Ö_{27}$	1
Tuvalet bahanesiyle dersten kaçma	$Ö_{2,29}$	2	Oyun oynatma	$Ö_{2,29}$	2
Yalan söylenmesi	$Ö_{1}$	1	Ceza kullanımı	$Ö_{1}$	1
Öğrenci masalarının dağınıklığı	$Ö_{1}$	1	Ödül kullanma	$Ö_{1,18}$	2
Devamsızlık	$Ö_{5}$	1	Aileyle görüşme	$Ö_{5}$	1
Ders araç-gerecini unutma	$Ö_{4}$	1	Aileyle görüşme	$Ö_{4}$	1
Saygısızlık	$Ö_{4}$	1	Aileyle görüşme	$Ö_{4}$	1

Tablo 1'de görüldüğü gibi 11 Öğretmen öğrencilerin kendi aralarında konuşmalarını, dokuz öğretmen öğrencilerin dersle ilgilenmemesini, yedi öğretmen ödevlerin yapılmamasını, yedi öğretmen hiperaktif öğrenci davranışlarını, üç öğretmen söz almadan konuşmayı, üç öğretmen kurallara uymamayı, iki öğretmen dil probleminden dolayı iletişim kopukluğunu, iki öğretmen argo-küfür kullanımını, iki öğretmen öğrenciler arası anlaşmazlığı, iki öğretmen tuvalet bahanesiyle dersten kaçmayı, birer öğretmen ise yalan söylenmesini, öğrenci masalarının dağınıklığını,

devamsızlığı, ders araç-gerecini unutmayı, saygısızlığı sınıf yönetimiyle ilgili karşılaştıkları problemler olarak belirtmişlerdir.

Karşılaşılan bu problemlere karşı öğretmenlerin uygulamaları ise şu şekildedir; öğrencilerin kendi aralarında konuşmaları problemine yönelik olarak öğretmenler, öğretmenlerin beşi sözle uyarı, dördü göz teması kurma, üçü dikkat çekici oyun, üçü görsel kullanımı, ikisi veli ile görüşme sıklıkla yapmışken veli ile görüşme, ikisi yer değiştirme, biri bireysel sorumluluk verme de öğretmenler tarafından başvurulan uygulamalardandır. Öğrencilerin dersle ilgilenmemesi problemine yönelik olarak, öğretmenlerin altısı kısa oyun ve şarkıların kullanımı, üçü ilginç hikaye anlatma, ikisi ceza verme uygulamaları, ödevlerin yapılmaması problemine yönelik olarak, öğretmenlerin beşi ödül kullanma, hiperaktif öğrenci davranışlarına yönelik olarak, öğretmenlerin beşi öğrenciye sorumluluk verme, üçü veli ile görüşme, üçü görmezden gelme, biri ödül kullanımı, biri oturma düzeni değişikliği, söz almadan konuşma problemine yönelik olarak,öğretmenlerin ikisi ortak kurallar belirleme, biri görmezden gelme, biri konuşma kartları kullanımı, kurallara uymama problemine yönelik olarak öğretmenlerin üçü ödül-ceza kullanımı, dil probleminden dolayı iletişim kopukluğu problemine yönelik olarak öğretmenlerin ikisi dil geliştirici etkinlik kullanma, biri veli ile iletişim kurma, argo-küfür kullanımı problemine yönelik olarak öğretmenlerin biri rehber öğretmene yönlendirme ve aileyle görüşme, öğrenciler arası anlaşmazlık problemine yönelik olarak öğretmenlerin biri grupla oyunlar oynatma ve biri sözlü nasihatler verme, tuvalet bahanesiyle dersten kaçma problemine yönelik olarak öğretmenlerin ikisi oyun oynatma, yalan söylenmesi problemine yönelik olarak öğretmenlerin biri ceza kullanımı, öğrenci masalarının dağınıklığı problemine yönelik olarak öğretmenlerden biri ödül kullanma, devamsızlık, ders araç-gerecini unutma, saygısızlık problemlerine ilişkin ise birer öğretmen aileyle görüşmeyi problem çözme yolu olarak seçmiştir. Örnek Öğretmen cevabı ise şöyledir;

Ö1: *"Öğrencilerin kendi aralarında konuşmaları karşılaşılan en büyük problemlerden. Bu problemin üstesinden gelebilmek için önce öğrenciyle göz teması kurmaya çalışıyorum.Eğer sonuç elde edemediysem, öğrencilerin yerlerini değiştiriyorum, velileriyle görüşüyorum."*

Sınıf yönetimiyle ilgili öğretmenlerin karşılaştıkları başlıca problemlerin, öğrencilerin kendi aralarında konuşmaları, dersle ilgilenmemeleri, ödevlerini

yapmamaları ve hiperaktif öğrenci davranışları olduğu söylenebilir.Bu problemlere çözüm olarak öğretmenlerin en çok kısa oyun ve şarkıları, sözlü uyarı, göz teması kurma, ödül ve ceza kullanmayı tercih ettikleri söylenebilir.

Öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışı ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için yaptıkları uygulamalarına yönelik bulgular ve yorum:

Öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışı ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemlerin çözümüne ilişkin olarak yaptıkları uygulamalar Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2

İstenmeyen öğrenci davranışı ile ilgili problemler ve öğretmen uygulamaları

Problem	Öğretmen kodları	f	Öğretmen uygulamaları	Öğretmen kodları	f
Akran zorbalığı	$Ö_{1,2,3,5,6,10,14,15,19,23,26,27,28,29}$	14	Uyarma	$Ö_{1,3,6,14,26,27,28}$	7
			Rehberlik servisinden yardım alma	$Ö_{1,5,15}$	2
			Nasihat verme	$Ö_{2,26,27,28}$	4
			Güzel davranış biriktirme kutusu kullanma	$Ö_{10}$	1
			Ödül kullanma	$Ö_{10}$	1
			Ceza verme	$Ö_{19,23,29}$	3
Derslere ilgisizlik	$Ö_{5,6,8,12,14,18,22,24,29}$	9	Etkinlik çeşitlendirme	$Ö_{5,8,18,19}$	4
			Derse daha fazla katma	$Ö_{6,14}$	2
			Yer değiştirme	$Ö_{12,18}$	2
			İlgi çekici etkinlikler yapma	$Ö_{12,18,19,24}$	4
Argo-küfür kullanma	$Ö_{1,11,16,27,28,30}$	6	Ceza verme	$Ö_{29}$	1
			Uyarma	$Ö_{1,11,28,30}$	4
			Ceza verme	$Ö_{2,11,16}$	3
Derste izinsiz konuşma	$Ö_{1,7,13,17,20,27}$	6	Uyarma	$Ö_{1,13}$	2
			Veli ile görüşme	$Ö_{7}$	1
			Kuralları hatırlatma	$Ö_{17,20,27}$	3
Derse geç gelme	$Ö_{1,4,9,28}$	4	Görev verme	$Ö_{1,4}$	1
			İlgisini çekmeye çalışma	$Ö_{9,28}$	2
Hiperaktik davranışlar	$Ö_{6,13,28}$	3	Rehberlik servisinden yardım alma	$Ö_{6}$	1
			Sorumluluk verme	$Ö_{13,28}$	2
Sınıf kurallarına uymama	$Ö_{1,4,26}$	3	Ceza ve ödül	$Ö_{1}$	1
			Uyarma	$Ö_{1}$	1
			Görev vererek uygun davranışı kazandırma	$Ö_{4,26}$	3
Ödev yapmama	$Ö_{4,5,6}$	3	Aileyle görüşme	$Ö_{4,5,6}$	3
Yalan söyleme	$Ö_{1,5,7}$	3	Rehberlik servisinden yardım alma	$Ö_{1,5,7}$	3
Yerlere çöp atma	$Ö_{1,17}$	2	Uyarma	$Ö_{1,17}$	2
			Ödül-ceza kullanma	$Ö_{17}$	1
Kendini üstün	$Ö_{4,12}$	2	Sebeplerini öğrenmeye	$Ö_{4}$	1

görme			çalışmak		
			Empati yaptırma	$Ö_{12}$	1
			Sebeplerini öğrenmeye çalışma	$Ö_{6}$	1
Dikkatsizlik	$Ö_{6,20}$	2	İlgisini çekmeye çalışma	$Ö_{20}$	1
			Nasihat etme	$Ö_{30}$	1
İzinsiz eşya kullanma	$Ö_{2,20,21,25}$	2	Uyarma	$Ö_{1,20,21}$	1
			Empati yaptırma	$Ö_{21,25}$	1
Çekingenlik	$Ö_{1}$	1	Yakından ilgilenme	$Ö_{1}$	1
Sınıfta yiyip içme	$Ö_{2}$	1	Kuralları hatırlatma	$Ö_{2}$	1
Gereksiz konuşma	$Ö_{3,4}$	2	Kuralları hatırlatma	$Ö_{3}$	1
Özür dilememe	$Ö_{16}$	1	Uygun etkinlik tasarlama	$Ö_{16}$	1
Okulun amacının bilinmemesi	$Ö_{25}$	1	Okulun önemini kavratacak hikayeler anlatma	$Ö_{25}$	1

Tablo 2'de görüldüğü gibi 14 öğretmen akran zorbalığını, dokuz öğretmen derslere ilgisizliği, altışar öğretmen argo-küfür kullanmayı ve derste izinsiz konuşmayı, dört öğretmen derse geç gelmeyi, üçer öğretmen, hiperaktik davranışları, sınıf kurallarına uymamayı, ödev yapmamayı, yalan söylemeyi, ikişer öğretmen yerlere çöp atmayı, kendini üstün görmeyi, dikkatsizliği ve izinsiz eşya kullanmayı, birer öğretmen ise çekingenliği, sınıfta yiyip içmeyi, gereksiz konuşmayı, özür dilememeyi ve okulun amacını bilmemeyi karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışı olara belirtmişlerdir.

Karşılaşılan bu öğrenci davranışlarına ilişkin öğretmen uygulamaları şöyledir; akran zorbalığı problemine yönelik olarak öğretmenlerin yedisi uyarmayı, dördü nasihat vermeyi, üçü ceza vermeyi, ikisi rehberlik servisinden yardım almayı, bireri Güzel davranış biriktirme kutusu kullanmayı, ödül kullanmayı, derslere ilgisizlik problemine ilişkin dörder öğretmen etkinlik çeşitlendirmeyi, ilgi çekici etkinlikler yapmayı, ikişer öğretmen derse daha fazla katma ve yer değiştirmeyi, bir öğretmen ceza vermeyi, argo-küfür kullanma problemine ilişkin dört öğretmen uyarmayı, üç öğretmen ceza vermeyi, derste izinsiz konuşma problemine ilişkin üç öğretmen kuralları hatırlatmayı, iki öğretmen uyarmayı ve bir öğretmen veli ile görüşmeyi, derse geç gelme problemine ilişkin iki öğretmen ilgisi çekmeye çalışma, bir öğretmen görev vermeyi, hiperaktik davranış problemine ilişkin olarak iki öğretmen sorumluluk vermeyi, rehberlik servisinden yarım almayı, sınıf kurallarına uymama problemine ilişkin olarak görev vererek uygun davranışı kazandırma, birer öğretmen uyarma ve ceza ve ödül kullanma,

ödev yapmama problemine ilişkin olarak üç öğretmen aileyle görüşmeyi, yalan söyleme problemine ilişkin olarak üç öğretmen rehberlik servisinden yardım almayı, yerlere çöp atma problemine ilişkin iki öğretmen uyarmayı, bir öğretmen ödü- ceza kullanmayı, kendini üstün görme problemine ilişkin olarak birer öğretmen sebeplerini öğrenmeye çalışmak ve empati yaptırmak, dikkatsizlik problemine ilişkin olarak birer öğretmen, sebeplerini öğrenmeye çalışma, nasihat etme ve ilgisini çekmeye çalışmayı, izinsiz eşya kullanma problemine ilişkin olarak birer öğretmen uyarma ve empati yaptırmayı, çekingenlik problemine ilişkin olarak bir öğretmen yakından ilgilenme, sınıfta yiyip içme problemine ilişkin olarak bir öğretmen kuralları hatırlatmayı, gereksiz konuşma problemine ilişkin bir öğretmen kuralları hatırlatmayı, özür dilememe problemine ilişkin olarak bir öğretmen uygun etkinlik tasarlamayı, okulun amacını bilmeme problemine ilişkin olarak bir öğretmen okulun önemini kavratacak hikayeler anlatma uygulamalarını tercih etmişlerdir.Örnek Öğretmen cevabı ise şöyledir;

Ö11: *"Öğrencilerin argo ya da küfürkullanması çok sık karşılaştığım bir problem. Bu problemin üstesinden gelebilmek için öğrencileri sözlü olarak biraz sert bir üslupla uyarıyorum.Davranışının yanlış olduğunu anlatıyorum ancak yine düzelme olmazsa o zaman bu davranışından vazgeçirmek için çeşitli cezalar veriyorum."*

İstenmeyen öğrenci davranışı ile ilgili öğretmenlerin karşılaştıkları başlıca problemler akran zorbalığı, derslere ilgisizlik, argo-küfür kullanma, derste izinsiz konuşma ve derse geç gelme olduğu söylenebilir.Ayrıca bu problemlerin üstesinden gelebilmek için öğretmenlerin en çok sözlü uyarma, ders etkinliklerini çeşitlendirme ve öğrenciye görevler verme yollarını seçtikleri söylenebilir.

Öğretmenlerin kaynaştırma öğrencileriyle ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için yaptıkları uygulamalarına yönelik bulgular ve yorum:

Öğretmenlerin kaynaştırma öğrencisi ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemlerin çözümüne ilişkin olarak yaptıkları uygulamalar Tablo 3'de sunulmuştur.

Tablo 3

Kaynaştırma öğrencileriyle ilgili problemler ve öğretmen uygulamaları

Problem	Öğretmen kodları	f	Öğretmen uygulamaları	Öğretmen kodları	f
Bireysel zaman ayrılamaması	$Ö_{1,4}$	2	Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi desteği	$Ö_{1,4}$	2
Derse karşı ilgisizlik	$Ö_{2,6}$	2	Seviyesine uygun çalışmalar yapma	$Ö_{2,6}$	2
Sınıftan soyutlanma	$Ö_{4,5}$	2	Grupla etkinlikler yapma	$Ö_4$	1
			Gruplar halinde oyun oynatma	$Ö_5$	1
Yeterli desteğin olmaması	$Ö_1$	1	Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi desteği	$Ö_1$	1
BEP programının yetersizliği	$Ö_1$	1	Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi desteği	$Ö_1$	1
Başka şeylerle uğraşma	$Ö_2$	1	Dikkat çekecek etkinlikler kullanma	$Ö_2$	1
Zaman yönetimi	$Ö_5$	1	Plana riayet gösterme	$Ö_5$	1
Diğer öğrencilerin olumsuz davranışları	$Ö_5$	1	Aileler ile işbirliği yapma	$Ö_5$	1
İzinsiz başkalarının eşyalarını alma	$Ö_6$	1	Nasihat etme	$Ö_6$	1
			Drama kullanma	$Ö_6$	1
Çok yada az konuşma	$Ö_6$	1	Uyarma	$Ö_6$	1
			Etkinlikleri çeşitlendirme	$Ö_6$	1
Düzeni bozma	$Ö_9$	1	Uyarma	$Ö_9$	1
			İlgi çekecek etkinlik yapma	$Ö_9$	1

Tablo 3'ten görüldüğü gibi iki öğretmen bireysel zaman ayrılamamasını, iki öğretmen derse karşı ilgisizliği, iki öğretmen sınıftan soyutlanmayı, birer öğretmen yeterli desteğin olmamasını, öğretmen BEP programının yetersizliğini, başka şeylerle uğraşmayı, zamana yönetimini, diğer öğrencilerin olumsuz davranışlarını, izinsiz başkalarının eşyalarını almayı, çok ya da az konuşmayı, düzeni bozmayı kaynaştırma öğrencileriyle ilgili problemler olarak belirtmişlerdir.

Karşılaşılan bu problemlere ilişkin öğretmen uygulamaları ise şu şekildedir;

Bireysel zaman ayrılamaması problemine karşı öğretmenlerin ikisi özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinden destek almayı, derse karşı ilgisizlik problemine ilişkin öğretmenlerin ikisi seviyesine uygun çalışmalar yapmayı, sınıftan soyutlanma problemine ilişkin öğretmenlerin biri grupla etkinlikler yapma, biri ise gruplar halinde oyun oynatmayı, yeterli desteğin alınamaması problemine ilişkin olarak öğretmenlerden biri özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi desteğini, BEP programının yetersizliği problemine ilişkin olarak özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi desteğini, başka

şeylerle uğraşma problemine ilişkin öğretmenlerden biri dikkat çekecek etkinlik kullanmayı, zaman yönetimi problemine ilişkin öğretmenlerden biri plana riayet göstermeyi, diğer öğrencilerin olumsuz davranışları problemine ilişkin olarak öğretmenlerden biri aileler ile iş birliği yapmayı, izinsiz başkalarının eşyalarını alma problemine ilişkin öğretmenlerden biri nasihat vermeyi, biri ise drama kullanmayı, çok ya da az konuşma problemine ilişkin olarak öğretmenlerden biri uyarmayı, biri ise etkinlikleri çeşitlendirmeyi, düzeni bozma problemine ilişkin olarak öğretmenlerden biri uyarmayı, biri ise ilgi çekecek etkinlik yapmayı bu problemlere karşı uygulama olarak tercih etmişlerdir.Örnek Öğretmen cevabı ise şöyledir;

Ö4: *"Kaynaştırma öğrencileriyle ilgiliaslında pek çok sorun var. Ama en önemlisi bence derse dikkatini toplamak. Öğrenc, sürekli başka şeylerle uğraşıyor.Bu sorunun üstesinden gelebilmek için etkinlikleri daha dikkat çekici hale getirmeye çalışıorum. Bu uygulama çoğunlukla işe yarıyor ama açıkçası nadiren de olsa öğrencinin ilgisini bir türlü toplayamıyorum."*

Öğretmenlerin, sınıflarında bulunan kaynaştırma öğrencileriyle ilgili karşılaştıkları başlıca problemlerin, öğrenciye bireysel zaman ayrılamaması, öğrencinin derse karşı ilgisiz oluşu, öğrencinin sınıftan soyutlanması olduğu söylenebilir.Bu problemlere çözüm olarak ise özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinden destek almayı, öğrencinin seviyesine uygun çalışmalar yapmayı, grupla etkinlikler yapma ve gruplar halinde oyun oynatmayı seçtikleri söylenebilir.

Öğretmenlerin öğretim süreci ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için yaptıkları uygulamalarına yönelik bulgular ve yorum:

Öğretmenlerin öğretim süreci ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemlerin çözümüne ilişkin olarak yaptıkları uygulamalar Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4

Öğretimle ilgili problemler

Problem	Öğretmen kodları	f	Öğretmen uygulamaları	Öğretmen kodları	f
Araç gereç yetersizliği	$Ö_{1,2,5,6,14,15,22,26,29,30}$	10	Basit materyal geliştirme	$Ö_{1,2}$	2
			Başka sınıflardan temin etme	$Ö_{15,30}$	2
			İmkana uygun etkinlik	$Ö_{26}$	1
			Etkinlik çeşitlendirmesi	$Ö_{29}$	1
Plana uyulamaması	$Ö_{11,18,21,23}$	4	Planı esnek hazırlama	$Ö_{11,12,18,20,21}$	5
			Bireysel çaba gösterme	$Ö_{23}$	1
Öğrenciler arası düzey farklılıkları	$Ö_{1,3,5}$	3	Etkinlik çeşitlendirme	$Ö_{1,5,7}$	3

			Ektra ödev verme	$Ö_3$	1
Zaman yetersizliği	$Ö_{17,20,28}$	3	Teneffüste ders işlemek	$Ö_{17}$	1
			Planı sıkı hazırlamak	$Ö_{20}$	1
			Ders dışı saatlerde ders yapma	$Ö_{28}$	1
Dil problemleri	$Ö_{5,7,12}$	3	Tercüman öğrenci kullanma	$Ö_{5,7,12}$	3
Sınıfların kalabalık oluşu	$Ö_{1,5}$	2	Klasik yöntemler kullanma	$Ö_{1,5}$	2
			Grup etkinlikleri kullanma	$Ö_5$	1
Dikkat dağınıklığı	$Ö_{9,10}$	2	Yöntem ve teknik çeşitlendirmesi	$Ö_{9,10}$	2
Planlama yapılamaması	$Ö_{12,16}$	2	Öğrenciye göre ilerleme	$Ö_{12,16}$	2
Disiplin problemi	$Ö_{24,27}$	2	Dersi aktif ve etkin kılmak	$Ö_{24}$	1
			Sözlü uyarılar	$Ö_{27}$	1
Dersliklerin uygun olmayışı	$Ö_1$	1	Takım çalışması yapma	$Ö_1$	1
Öğrencilerin dikkat süreleri	$Ö_4$	1	Dikkat çekici etkinlikler yapma	$Ö_4$	1
Öğrencilerin derse ilgisizlikleri	$Ö_{13}$	1	Dikkat çekici etkinlikler yapma	$Ö_{13}$	1
Geleneksel yönteme mecbur kalma	$Ö_8$	1	Jest ve mimik kullanımı	$Ö_8$	1
Öğrenci düzeylerinin düşük olması	$Ö_{25}$	1	Ders dışı etkinlik yapmak	$Ö_{25}$	1

Tablo 4'ten görüldüğü gibi 10 öğretmen araç-gereç yetersizliğini, dört öğretmen plana uyulmamasını, üçer öğretmen öğrenciler arası düzey farklılıklarını, zaman yetersizliğini ve dil problemlerini, ikişer öğretmen sınıfların kalabalık oluşunu, dikkat dağınıklığını, planlama yapılamamasını, disiplin problemini, birer öğretmen dersliklerin uygun olmayışını, öğrencilerin dikkat sürelerini, öğrencilerin derse ilgisizliklerini, geleneksel yönteme mecbur kalmayı ve öğrenci düzeylerinin düşük olmasını öğretim süreci ile ilgili problemler olarak belirtmişlerdir.

Karşılaşılan bu problemlere ilişkin öğretmen uygulamaları ise şu şekildedir;

Araç-gereç yetersizliği problemine ilişkin olarak ikişer öğretmen basit materyal geliştirmeyi ve başka sınıflardan temin etmeyi birer öğretmen ise imkana uygun etkinlik yapmayı ve etkinlik çeşitlendirmesini, plana uyulmama problemine ilişkin olarak beş öğretmen esnek plan hazırlamayı, bir öğretmen bireysel çaba göstermeyi, öğrenciler arası düzey farklılıkları problemine ilişkin olarak üç öğretmen etkinlik çeşitlendirmeyi bir öğretmen ekstra ödev vermeyi, zaman yetersizliği problemine ilişkin olarak birer öğretmen teneffüste ders işlemeyi, planı sıkı hazırlamayı, ders dışı saatlerde ders yapmayı, dil problemlerine ilişkin olarak üç öğretmen tercüman öğrenci kullanmayı,

sınıfların kalabalık oluşu problemine ilişkin olarak iki öğretmen klasik yöntemler kullanmayı, grup etkinlikleri kullanmayı, dikkat dağınıklığı problemine ilişkin olarak iki öğretmen yöntem çeşitlendirmesini, planlama yapılamaması problemine ilişkin olarak iki öğretmen öğrenciye göre ilerlemeyi, disiplin problemine ilişkin olarak bir öğretmen dersi aktif ve etlin kılmayı, bir öğretmen ise sözlü uyarıları, dersliklerin uygun olmayışı problemine ilişkin olarak bir öğretmen takım çalışması yapmayı, öğrencilerin dikkat süreleri problemine ilişkin olarak bir öğretmen dikkat çekici etkinlikler yapmayı, öğrencilerin derse ilgisizlikleri problemine ilişkin bir öğretmen dikkat çekici etkinlikler yapmayı, geleneksel yönteme mecbur kalma problemine ilişkin olarak bir öğretmen jest ve mimiklerin kullanımını ve öğrenci düzeylerinin düşük olması problemine ilişkin olarak bir öğretmen ders dışı etkinlik yapmayı öğretim süreci ile ilgili problemlerin çözümü uygulamalar olarak tercih etmişlerdir. Örnek Öğretmen cevabı ise şöyledir;

Ö12: *"Öğretmenliğin bence en zor tarafı öğrenciyle iletişim kuramama. Burada öğrenciler okula gelene kadar başka başka diller konuşuyorlar. Herşeyden once ya onların konuştuğu dili öğrenmeniz gerekiyor ya da onlara Türkçeyi öğretmek gerekiyor. Maalesef dil öğrenmek zaman alan bir süreç ve öğretmenlerin böyle bir zamanı yok. Genellikle sınıfta Türkçe bilen bir öğrenciyi tercüman olarak kullanıyoruz."*

Öğretmenlerin öğretim süreci ile ilgili karşılaştıkları başlıca problemlerin araç-gereç yetersizliği, hazırlanmış plana uyulmaması, öğrenciler arası düzey farklılıkları, zaman yetersizliği ve dil problemleri olduğu söylenebilir.Bu problemlere çözüm olarak ise planları esnek hazırlama, tercüman öğrenci kullanma, ders etkinliklerini çeşitlendirme, basit materyal geliştirme gibi yollar izledikleri söylenebilir.

Öğretmenlerin zorlandıkları dersler ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için yaptıkları uygulamalarına yönelik bulgular ve yorum:

Öğretmenlerin zorlandıkları dersler ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemlerin çözümüne ilişkin olarak yaptıkları uygulamalar Tablo 5'de sunulmuştur.

Tablo 5

Problem yaşadıkları dersler ve öğretmen uygulamaları

Problem	Öğretmen kodları	f	Öğretmen uygulamaları	Öğretmen kodları	f
Türkçe	$Ö_{4,6,7,9,10,11,14,15,16,17,20,21,22,24,26,27,30}$	17	Kelime çalışmasına ağırlık verme	$Ö_{10,20,30,27}$	4

			İçeriği oyunlaştırma	$Ö_{10,14,21}$	3
			Konuşmayı teşvik etme	$Ö_{15,17}$	2
			Dersi eğlenceli hale getirme	$Ö_{16,20}$	2
			Ödevlerle pekiştirme	$Ö_{4,26}$	2
			Sık sık konu tekrarı yapma	$Ö_4$	1
			Özendirici yarışmalar yapma	$Ö_6$	1
			Sevecekleri kitaplar alma	$Ö_6$	1
			Kaynak çeşitlendirmesiyle ders içeriğini zenginleştirme	$Ö_{7,9}$	2
			Bilmece çalışması yaptırma	$Ö_9$	1
			Çizgi film izletme	$Ö_{11}$	1
			Konuları somutlaştırma	$Ö_{22}$	1
Matematik	$Ö_{4,8,13,17,18,22,23,25,28,29}$	10	Konuları somutlaştırarak anlatma	$Ö_{8,17,18,22,29}$	5
			Sık sık konu tekrarı yapma	$Ö_4$	1
			Ödevlerle pekiştirme	$Ö_4$	1
			Konuları basite indirgeme	$Ö_{13}$	1
			Konuları hayatla ilişkilendirme	$Ö_{23}$	1
			Dersi eğlenceli hale getirme	$Ö_{25}$	1
			Materyalleri çeşitlendirme	$Ö_7$	1
Beden Eğitimi	$Ö_{1,2,5}$	3	Yerine başka ders işleme	$Ö_{2,5}$	2
			Etkinlikleri sınıfta yapma	$Ö_1$	1
Müzik	$Ö_{1,5}$	2	Materyal eksikliklerini giderme	$Ö_{1,5}$	2
Resim	$Ö_2$	1	Başka ders işleme	$Ö_2$	1
Sosyal Bilgiler	$Ö_7$	1	Kaynak çeşitlendirmesiyle ders içeriğini zenginleştirme	$Ö_7$	1
Fen ve Teknoloji	$Ö_{23}$	1	İçeriği hayatla ilişkilendirmek	$Ö_{23}$	1

Tablo 5'den görüldüğü gibi 17 öğretmen Türkçe dersini, 10 öğretmen matematik dersini, üç öğretmen beden eğitimi dersini, iki öğretmen müzik dersini birer öğretmen ise resim, sosyal bilgiler ve fen ve teknoloji derslerini problem yaşadıkları dersler olarak belirtmişlerdir.

Karşılaşılan bu problemlere ilişkin öğretmen uygulamaları ise şu şekildedir;

Türkçe dersinde karşılaşılan problemlere ilişkin dört öğretmen kelime çalışmalarına ağırlık vermeyi, üç öğretmen içeriği oyunlaştırmayı, ikişer öğretmen konuşmayı teşvik etmeyi, dersi eğlenceli hale getirmeyi, ödevlerle pekiştirmeyi, sık sık konu tekrarı yapmayı, özendirici yarışmalar yapmayı, sevecekleri kitaplar almayı, kaynak çeşitlendirmesiyle ders içeriğini zenginleştirmeyi, bilmece çalışması yaptırmayı, çizgi film izletmeyi ve konuları somutlaştırmayı, matematik dersinde karşılaşılan problemlere ilişkin olarak beş öğretmen konuları somutlaştırarak anlatmayı, birer öğretmen ise sık sık konu tekrarı yapmayı, ödevlerle pekiştirmeyi, konuları basite indirgemeyi, konuları hayatla ilişkilendirmeyi, dersi eğlenceli hale getirmeyi ve

materyalleri çeşitlendirmeyi, beden eğitimi dersinde karşılaşılan problemlere ilişkin olarak iki öğretmen yerine başka ders işlemeyi ve bir öğretmen etkinlikleri sınıfta yapmayı, müzik dersinde karşılaşılan problemlere ilişkin olarak iki öğretmen materyal eksikliklerini gidermeyi, resim dersinde karşılaşılan problemlere ilişkin olarak bir öğretmen başka ders işlemeyi, sosyal bilgiler dersinde karşılaşılan problemlere ilişkin olarak bir öğretmen kaynak çeşitlendirmesiyle ders içeriğini zenginleştirmeyi, fen ve teknoloji dersinde karşılaşılan problemlere ilişkin olarak ise bir öğretmen içeriği hayatla ilişkilendirmeyi bu problemlere karşı uygulama olarak tercih ettiğini belirtmiştir. Örnek Öğretmen cevabı ise şöyledir;

Ö10: *"Çok ilginçtir ama en çok Türkçe dersinde zorlanıyoruz.Çocuklar dil problemi yaşıyorlar bir taraftan, okulda öğrendikleri dil ile dışarda konuştukları çok farklı. Elimden geldiğince içeriği oyunlaştırmaya çalışıyorum, kelime çalışması yaptırıyorum ama ne kadar etkili oluyor tartışılır ."*

Öğretmenlerin en çok problem yaşadığı dersler Türkçe, Matematik ve Beden Eğitimi dersleri olduğu söylenebilir.Bu derslere ilişkin karşılaştıkları problemlere çözüm olarak ise kelime çalışması yaptırma, içeriği oyunlaştırma ve somutlaştırma yollarını seçtikleri söylenebilir.

Öğretmenlerin öğrenci velisi ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için yaptıkları uygulamalarına yönelik bulgular ve yorum:

Öğretmenlerin öğrenci velisi ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemlerin çözümüne ilişkin olarak yaptıkları uygulamalar Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6

Veli ile ilgili karşılaşılan problemler ve öğretmen uygulamaları

Problem	Öğretmen kodları	f	Öğretmen uygulamaları	Öğretmen kodları	f
Velilerin ilgisiz oluşu	$Ö_{9,12,14,16,17,19,20,21,22,25,26,28,29}$	13	Veli ziyareti yapma	$Ö_{12,16,19,21,22}$	5
			Velileri bilinçlendirme	$Ö_{10,17,20,25,26,28,29}$	7
			Sık sık veli toplantısı yapma	$Ö_{9,14}$	2
Velinin eğitim düzeyinin düşüklüğü	$Ö_{1,4,6}$	3	Bireysel veli görüşmeleri	$Ö_{1,4,6}$	3
Öğretmenle çatışma yaşama	$Ö_{1,23}$	2	Ev ziyareti	$Ö_{1}$	1
			Empati yapmasını sağlama	$Ö_{23}$	1
Çok bilmiş davranması	$Ö_{3,6}$	2	Bireysel veli görüşmeleri	$Ö_{3,6}$	2
Velinin Türkçe bilmemesi	$Ö_{13,24}$	2	Öğrenciden yardım alma	$Ö_{13,24}$	2
Aile içi huzursuzluklar	$Ö_{1}$	1	Rehberlik servisiyle iş birliği	$Ö_{1}$	1
Çocuklara şiddet uygulama	$Ö_{1}$	1	Veli toplantıları yapma	$Ö_{1}$	1
Velinin üslubu	$Ö_{2}$	1	Toplantılarda söz hakkı vermemek	$Ö_{2}$	1
Velinin bencilce davranması	$Ö_{4}$	1	Bireysel görüşme	$Ö_{4}$	1

Uygun olmayan davranışta bulunma	$Ö_5$	1	Bilinçlendirme	$Ö_5$	1
Her durumda öğretmeni suçlama	$Ö_7$	1	Rehber öğretmenden yardım alma	$Ö_7$	1
Öğrenciyi işçi ve para kaynağı olarak görmek	$Ö_{10}$	1	Velileri bilinçlendirme	$Ö_{10}$	1
Ödevlere yardımcı olmamaları	$Ö_{25}$	1	Rehberlik etmek	$Ö_{29}$	1
Toplantılara katılmamaları	$Ö_{30}$	1	Ev ziyaretleri yapmak	$Ö_{30}$	1

Tablo 6'dan görüldüğü gibi 13 öğretmen velilerin ilgisiz oluşunu, üç öğretmen velinin eğitim düzeyinin düşük oluşunu, ikişer öğretmen öğretmenle çatışma yaşamayı, çok bilmiş davranmayı, velinin Türkçe bilmemesini, birer öğretmen ise aile içi huzursuzlukları, çocuklara şiddet uygulamayı, velinin üslubunu, velinin bencilce davranmasını, uygun olmayan davranışlarda bulunmasını, her durumda öğretmeni suçlamasını, öğrenciyi işçi ve para kaynağı olarak görmesini, ödevlere yardımcı olmamasını ve toplantılara katılmamalarını veliler ile ilgili problemler olarak belirtmişlerdir.

Karşılaşılan bu problemlere ilişkin öğretmen uygulamaları ise şu şekildedir; Velilerin ilgisiz oluşu problemine ilişkin olarak yedi öğretmen velileri bilinçlendirmeyi, beş öğretmen veli ziyareti yapmayı, iki öğretmen sık sık veli toplantısı yapmayı, velinin eğitim düzeyinin düşük oluşu problemine ilişkin olarak üç öğretmen bireysel veli görüşmelerini, öğretmenle çatışma yaşama problemine ilişkin olarak birer öğretmen ev ziyareti yapmayı ve empati yapmasını sağlamayı, çok bilmiş davranma problemine ilişkin olarak bireysel veli görüşmelerini, velinin Türkçe bilmemesi problemine ilişkin olarak iki öğretmen öğrenciden yardım almayı, aile içi huzursuzluk problemine ilişkin olarak bir öğretmen rehberlik servisiyle iş birliğini, çocuklara şiddet uygulama problemine ilişkin olarak bir öğretmen veli toplantıları yapmayı, velinin üslubu problemine ilişkin olarak bir öğretmen toplasantılarda söz hakkı vermemeyi, velinin bencilce davranması problemine ilişkin olarak bir öğretmen bireysel görüşmeyi, uygun olmayan davranışlarda bulunma problemine ilişkin olarak bir öğretmen bilinçlendirmeyi, her durumda öğretmeni suçlama problemine ilişkin bir öğretmen rehber öğretmenden yardım almayı, öğrenciyi işçi ve para kaynağı olarak görme problemine ilişkin olarak bir öğretmen velileri bilinçlendirmeyi, ödevlere yardımcı olmama problemine ilişkin olarak bir öğretmen rehberlik etmeyi ve toplantılara katılmama problemine ilişkin olarak bir öğretmen ev ziyareti yapmayı velilerle ilgili

karşılaşılan problemlere karşı uygulama olarak tercih etmiştir. Örnek Öğretmen cevabı ise şöyledir;

Ö22: *"Aslında büyük şehirlerde böyle bir problem olduğunu çok sanmıyorum ama bizde veli denilince akla ilgisizlik geliyor. Kaliteli bir eğitim için velinin sürece katılması çok önemli ama gel gör ki bizim velilerin umrunda değil. Bu sorunu çözmek için sık sık veli ziyareti gerçekleştiriyorum."*

Öğretmenlerin öğrenci velileri ile ilgili yaşadığı problemlerin başlıcalarının velilerin ilgisiz oluşu, velinin eğitim düzeyinin düşük oluşu, velinin öğretmenle çatışma yaşaması, çok bilmiş davranması ve Türkçe bilmemesi olduğu söylenebilir. Bu problemlere karşın ise öğretmenlerin ev ziyaretleri yapma, veliler ile bireysel görüşme, veli toplantıları yapma ve tercüman öğrenci kullanma gibi yollar seçtikleri söylenebilir.

Öğretmenlerin okul yönetimi (evrak hazırlama, yazışma vs.) ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için yaptıkları uygulamalarına yönelik bulgular ve yorum:

Öğretmenlerin idari işler (evrak hazırlama, yazışma vs.) ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemlerin çözümüne ilişkin olarak yaptıkları uygulamalar Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7

Okul Yönetimi (evrak hazırlama, yazışma vs.) açıdan karşılaşılan problemler

Problem	Öğretmen kodları	f	Öğretmen uygulamaları	Öğretmen kodları	f
Evrak hazırlama bilgi eksikliği	$Ö_{5,6,9}$	3	İnterneti kullanma	$Ö_{5,9}$	2
			Deneyimlilerden yardım alma	$Ö_{6}$	1
e-okul hakkında bilgisiz olma	$Ö_{18,20}$	2	Müdürden yardım alma	$Ö_{18,20}$	2
İdarenin ilgisiz davranması	$Ö_{13}$	1	Deneyimlilerden yardım alma	$Ö_{13}$	1
Evrakları elektronik ortamda gönderememek	$Ö_{22}$	1	Islak imzalı olarak götürme	$Ö_{22}$	1
Zaman yetersizliği	$Ö_{24}$	1	Mesai dışında zaman ayırma	$Ö_{24}$	1

Tablo 7'de görüldüğü gibi üç öğretmen evrak hazırlama bilgisi eksikliğini, iki öğretmen e-okul hakkında bilgisiz olmayı, birer öğretmen ise evrakları elektronik ortamda göndereememeyi ve zaman yetersizliğini idari işlerle (evrak hazırlama vs.) ilgili karşılaştıkları problemler olarak belirtmişlerdir.

Karşılaşılan bu problemlere ilişkin öğretmen uygulamaları ise şu şekildedir; Evrak hazırlama bilgisi eksikliği problemine ilişkin olarak iki öğretmen interneti kullanmayı, bir öğretmen deneyimlilerden yardım almayı, e-okul hakkında bilgisiz olma problemine ilişkin olarak iki öğretmen müdürden yardım almayı, evrakları elektronik ortamda gönderememe problemine ilişkin olarak bir öğretmen ıslak imzalı olarak götürmeyi ve zaman yetersizliği problemine ilişkin olarak bir öğretmen mesai dışında da zaman ayırmayı karşılaştığı bu problemlere karşın uyguladığını belirtmiştir. Örnek Öğretmen cevabı ise şöyledir;

Ö5: *"Hizmet öncesinde yani Lisans eğitimimizde bize neredeyse hiç öğretilmedi evrak hazırlama.Dolayısıyla bizden istenilen evrakları nasıl hazırlayacağımız konusunda büyük problem yaşıyoruz. Genellikle internetten örnek bakarak üstesinden gelmeye çalışıyoruz."*

Öğretmenlerin idari işlerle ilgili olarak yaşadığı başlıca problemlerin, evrak hazırlama bilgisi yetersizliği, e-okul hakkında bilgisindeki yetersizliği, evrakları elektronik ortamda gönderememe ve zaman yetersizliği olduğu söylenebilir. Bu problemlere karşı ise öğretmenler okul müdürü ya da deneyimli öğretmenlerden yardım alma, mesai saatleri dışında da bu işler için zaman ayırma ve interneti kullanma gibi yolları kullandıkları söylenebilir.

Tartışma

Öğretmenlerin sınıf yönetimiyle ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için önerilerine ilişkin tartışma;

Öğretmenler, öğrencilerin kendi aralarında konuşmalarını, öğrencilerin dersle ilgilenmemesini, ödevlerin yapılmamasını, hiperaktif öğrenci davranışlarını, söz almadan konuşmayı, kurallara uymamayı dil probleminden dolayı iletişim kopukluğunu, argo-küfür kullanımını, öğrenciler arası anlaşmazlığı, tuvalet bahanesiyle dersten kaçmayı, yalan söylenmesini, öğrenci masalarının dağınıklığını, devamsızlığı, ders araç-gerecini unutmayı, saygısızlığı sınıf yönetimiyle ilgili karşılaştıkları problemler olarak belirtmişlerdir. Çalışmada elde edilen bu bulgular ile daha once yapılmış olan çalışmaların (Şahin, 2010; Sezer, 2012; Güler ve Seyhan, 2015; Sarıtaş ve

Diğerleri, 2016) sonuçları benzerlik göstermektedir. Ancak öğretmenlerin bu problemlere çözüm önermeleri yönüyle literatürdeki çalışmalardan farklılaşmaktadır.

Öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışı ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için önerilerine ilişkin tartışma;

Öğretmenler, akran zorbalığını, derslere ilgisizliği, argo-küfür kullanmayı ve derste izinsiz konuşmayı, derse geç gelmeyi, hiperaktik davranışları, sınıf kurallarına uymamayı, ödev yapmamayı, yalan söylemeyi, yerlere çöp atmayı, kendini üstün görmeyi, dikkatsizliği ve izinsiz eşya kullanmayı, çekingenliği, sınıfta yiyip içmeyi, gereksiz konuşmayı, özür dilememeyi ve okulun amacını bilmemeyi karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışı olarak belirtmişlerdir. Karşılaşılan bu öğrenci davranışlarına ilişkin öğretmen uygulamaları şöyledir; akran zorbalığı problemine yönelik olarak uyarmayı, nasihat vermeyi, ceza vermeyi, rehberlik servisinden yardım almayı, güzel davranış biriktirme kutusu kullanmayı, ödül kullanmayı, derslere ilgisizlik problemine ilişkin etkinlik çeşitlendirmeyi, ilgi çekici etkinlikler yapmayı, derse daha fazla katma ve yer değiştirmeyi, ceza vermeyi, argo-küfür kullanma problemine ilişkin uyarmayı, ceza vermeyi, derste izinsiz konuşma problemine ilişkin kuralları hatırlatmayı, uyarmayı ve veli ile görüşmeyi, derse geç gelme problemine ilişkin ilgisi çekmeye çalışma, görev vermeyi, hiperaktik davranış problemine ilişkin olarak sorumluluk vermeyi, rehberlik servisinden yarım almayı, sınıf kurallarına uymama problemine ilişkin olarak görev vererek uygun davranışı kazandırma, uyarma ve ceza ve ödül kullanma, ödev yapmama problemine ilişkin olarak aileyle görüşmeyi, yalan söyleme problemine ilişkin olarak rehberlik servisinden yardım almayı, yerlere çöp atma problemine ilişkin uyarmayı, ödü-ceza kullanmayı, kendini üstün görme problemine ilişkin olarak sebeplerini öğrenmeye çalışmak ve empati yaptırmak, dikkatsizlik problemine ilişkin olarak, sebeplerini öğrenmeye çalışma, nasihat etme ve ilgisini çekmeye çalışmayı, izinsiz eşya kullanma problemine ilişkin olarak uyarma ve empati yaptırmayı, çekingenlik problemine ilişkin olarak yakından ilgilenme, sınıfta yiyip içme problemine ilişkin olarak kuralları hatırlatmayı, gereksiz konuşma problemine ilişkin kuralları hatırlatmayı, özür dilememe problemine ilişkin olarak uygun etkinlik tasarlamayı, okulun amacını bilmeme problemine ilişkin olarak okulun önemini kavratacak hikayeler anlatma uygulamalarını tercih etmişlerdir. Çalışmada elde edilen bu bulgular ile daha once yapılmış olan çalışmaların (Şahin, 2010; Sarıtaş ve

Diğerleri, 2016) sonuçları benzerlik göstermektedir. Ancak öğretmenlerin bu problemlere çözüm önermeleri yönüyle literatürdeki çalışmalardan farklılaşmaktadır.

Öğretmenlerin kaynaştırma öğrencisi ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için önerilerine ilişkin tartışma;

Öğretmenler, bireysel zaman ayrılamamasını, derse karşı ilgisizliği, sınıftan soyutlanmayı, yeterli desteğin olmamasını, BEP programının yetersizliğini, başka şeylerle uğraşmayı, zamana yönetimini, diğer öğrencilerin olumsuz davranışlarını, izinsiz başkalarının eşyalarını almayı, çok ya da az konuşmayı, düzeni bozmayı kaynaştırma öğrencileriyle ilgili problemler olarak belirtmişlerdir. Karşılaşılan bu problemlere ilişkin öğretmenler, bireysel zaman ayrılamaması problemine karşı özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinden destek almayı, derse karşı ilgisizlik problemine ilişkin seviyesine uygun çalışmalar yapmayı, sınıftan soyutlanma problemine ilişkin grupla etkinlikler yapma, gruplar halinde oyun oynatmayı, yeterli desteğin alınamaması problemine ilişkin olarak özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi desteğini, BEP programının yetersizliği problemine ilişkin olarak özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi desteğini, başka şeylerle uğraşma problemine ilişkin dikkat çekecek etkinlik kullanmayı, zaman yönetimi problemine ilişkin plana riayet göstermeyi, diğer öğrencilerin olumsuz davranışları problemine ilişkin olarak aileler ile iş birliği yapmayı, izinsiz başkalarının eşyalarını alma problemine ilişkin nasihat vermeyi, drama kullanmayı, çok ya da az konuşma problemine ilişkin olarak uyarmayı, etkinlikleri çeşitlendirmeyi, düzeni bozma problemine ilişkin olarak ilgi çekecek etkinlik yapmayı bu problemlere karşı uygulama olarak tercih etmişlerdir. Daha once yapılmış çalışmaların (Hasanoğlu, 2013; Güler ve Aygün, 2019) sonuçları ile bu çalışmanın bulguları benzerlik göstermektedirler. Ancak öğretmenlerin bu problemlere çözüm önermeleri yönüyle literatürdeki çalışmalardan farklılaşmaktadır.

Öğretmenlerin öğretim süreci ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için önerilerine ilişkin tartışma;

Öğretmenler, araç-gereç yetersizliğini, plana uyulmamasını, öğrenciler arası düzey farklılıklarını, zaman yetersizliğini ve dil problemlerini, sınıfların kalabalık oluşunu, dikkat dağınıklığını, planlama yapılamamasını, disiplin problemini, dersliklerin uygun olmayışını, öğrencilerin dikkat sürelerini, öğrencilerin derse ilgisizliklerini, geleneksel yönteme mecbur kalmayı ve öğrenci düzeylerinin düşük

olmasını öğretim süreci ile ilgili problemler olarak belirtmişlerdir. Bu bulgular daha once yapılan çalışmaların (Clarke, 1997; Memon, 1997; Halat, 2007; Yapıcı ve Demirdelen, 2007; Duru ve Korkmaz, 2010; Güler ve Seyhan, 2015; Sarıtaş ve Diğerleri, 2016) sonuçları ile paralellik göstermektedir. Karşılaşılan bu problemlere ilişkin öğretmen uygulamaları ise, araç-gereç yetersizliği problemine ilişkin olarak basit materyal geliştirmeyi ve başka sınıflardan temin etmeyi, imkana uygun etkinlik yapmayı ve etkinlik çeşitlendirmesini, plana uyulmama problemine ilişkin olarak esnek plan hazırlamayı, bir öğretmen bireysel çaba göstermeyi, öğrenciler arası düzey farklılıkları problemine ilişkin olarak etkinlik çeşitlendirmeyi, ekstra ödev vermeyi, zaman yetersizliği problemine ilişkin olarak, teneffüste ders işlemeyi, planı sıkı hazırlamayı, ders dışı saatlerde ders yapmayı, dil problemlerine ilişkin olarak tercüman öğrenci kullanmayı, sınıfların kalabalık oluşu problemine ilişkin olarak klasik yöntemler kullanmayı, grup etkinlikleri kullanmayı, dikkat dağınıklığı problemine ilişkin olarak yöntem çeşitlendirmesini, planlama yapılamaması problemine ilişkin olarak öğrenciye göre ilerlemeyi, disiplin problemine ilişkin olarak dersi aktif ve etlin kılmayı, sözlü uyarıları, dersliklerin uygun olmayışı problemine ilişkin olarak takım çalışması yapmayı, öğrencilerin dikkat süreleri problemine ilişkin olarak dikkat çekici etkinlikler yapmayı, öğrencilerin derse ilgisizlikleri problemine ilişkin dikkat çekici etkinlikler yapmayı, geleneksel yönteme mecbur kalma problemine ilişkin olarak jest ve mimiklerin kullanımını ve öğrenci düzeylerinin düşük olması problemine ilişkin olarak ders dışı etkinlik yapmayı öğretim süreci ile ilgili problemlerin çözümü uygulamalar olarak tercih etmişlerdir. Bu bulgular, daha once yapılmış çalışmaların (Şahin, 2010; Takır, Özerem, 2019) sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Ancak öğretmenlerin bu problemlere çözüm önermeleri yönüyle literatürdeki çalışmalardan farklılaşmaktadır.

Öğretmenlerin zorlandıkları dersler ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için önerilerine ilişkin tartışma;

Öğretmenler, en çok problem yaşanan dersten en az problem yaşanan derse doğru sırasıyla, Türkçe dersini, matematik dersini, beden eğitimi dersini, müzik dersini resim, sosyal bilgiler ve fen ve teknoloji derslerini problem yaşadıkları dersler olarak belirtmişlerdir. Karşılaşılan bu problemlere ilişkin öğretmen uygulamaları ise, Türkçe dersinde karşılaşılan problemlere ilişkin kelime çalışmalarına ağırlık vermeyi, içeriği

oyunlaştırmayı, konuşmayı teşvik etmeyi, dersi eğlenceli hale getirmeyi, ödevlerle pekiştirmeyi, sık sık konu tekrarı yapmayı, özendirici yarışmalar yapmayı, sevecekleri kitaplar almayı, kaynak çeşitlendirmesiyle ders içeriğini zenginleştirmeyi, bilmece çalışması yaptırmayı, çizgi film izletmeyi ve konuları somutlaştırmayı, matematik dersinde karşılaşılan problemlere ilişkin olarak konuları somutlaştırarak anlatmayı, sık sık konu tekrarı yapmayı, ödevlerle pekiştirmeyi, konuları basite indirgemeyi, konuları hayatla ilişkilendirmeyi, dersi eğlenceli hale getirmeyi ve materyalleri çeşitlendirmeyi, beden eğitimi dersinde karşılaşılan problemlere ilişkin olarak yerine başka ders işlemeyi ve etkinlikleri sınıfta yapmayı, müzik dersinde karşılaşılan problemlere ilişkin olarak materyal eksikliklerini gidermeyi, resim dersinde karşılaşılan problemlere ilişkin olarak başka ders işlemeyi, sosyal bilgiler dersinde karşılaşılan problemlere ilişkin olarak kaynak çeşitlendirmesiyle ders içeriğini zenginleştirmeyi, fen ve teknoloji dersinde karşılaşılan problemlere ilişkin olarak ise içeriği hayatla ilişkilendirmeyi bu problemlere karşı çözüm önerisi olarak belirtmişlerdir. Bu bulgular daha once yapılmış çalışmaların (Şahin, 2010; Palavan ve Göçer, 2017) sonuçlarıyla paralellik göstermetedir. Ancak öğretmenlerin bu problemlere çözüm önermeleri yönüyle literatürdeki çalışmalardan farklılaşmaktadır.

Öğretmenlerin öğrenci velisi ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için önerilerine ilişkin tartışma;

Öğretmenler, velilerin ilgisiz oluşunu, velinin eğitim düzeyinin düşük oluşunu, öğretmenle çatışma yaşamayı, velinin çok bilmiş davranmasını, velinin Türkçe bilmemesini, aile içi huzursuzlukları, çocuklara şiddet uygulamayı, velinin üslubunu, velinin bencilce davranmasını, uygun olmayan davranışlarda bulunmasını, her durumda öğretmeni suçlamasını, öğrenciyi işçi ve para kaynağı olarak görmesini, ödevlere yardımcı olmamasını ve toplantılara katılmamalarını veliler ile ilgili problemler olarak belirtmişlerdir. Bu bulgular daha önce yapılmış çalışmaların (Şahin, 2010; Palavan ve Göçer; 2017) sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Karşılaşılan bu problemlere ilişkin öğretmenler, velilerin ilgisiz oluşu problemine ilişkin olarak velileri bilinçlendirmeyi, veli ziyareti yapmayı, sık sık veli toplantısı yapmayı, velinin eğitim düzeyinin düşük oluşu problemine ilişkin olarak bireysel veli görüşmelerini, öğretmenle çatışma yaşama problemine ilişkin olarak ev ziyareti yapmayı ve empati yapmasını sağlamayı, çok bilmiş davranma problemine ilişkin olarak bireysel veli görüşmelerini, velinin Türkçe

bilmemesi problemine ilişkin olarak öğrenciden yardım almayı, aile içi huzursuzluk problemine ilişkin olarak rehberlik servisiyle iş birliğini, çocuklara şiddet uygulama problemine ilişkin olarak veli toplantıları yapmayı, velinin üslubu problemine ilişkin olarak toplasantılarda söz hakkı vermemeyi, velinin bencilce davranması problemine ilişkin olarak bireysel görüşmeyi, uygun olmayan davranışlarda bulunma problemine ilişkin olarak bilinçlendirmeyi, her durumda öğretmeni suçlama problemine ilişkin rehber öğretmenden yardım almayı, öğrenciyi işçi ve para kaynağı olarak görme problemine ilişkin olarak velileri bilinçlendirmeyi, ödevlere yardımcı olmama problemine ilişkin olarak rehberlik etmeyi ve toplantılara katılmama problemine ilişkin olarak bir öğretmen ev ziyareti yapmayı velilerle ilgili karşılaşılan problemlere karşı çözüm olarak önermişlerdir. Velilerle ilgili elde edilen bu bulgular daha once yapılan çalışmaların (Semerci ve Çelik, 2002; Şahin, 2010; Sarıtaş ve Diğerleri, 2016) sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Ancak öğretmenlerin bu problemlere çözüm önermeleri yönüyle literatürdeki çalışmalardan farklılaşmaktadır.

Öğretmenlerin okul yönetimi (evrak hazırlama, yazışma vs.) ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için önerilerine ilişkin tartışma;

Öğretmenlerin karşılaştığı problemler, evrak hazırlama bilgisi eksikliğini, e-okul hakkında bilgisiz olma, evrakları elektro elektronik ortamda gönderememe ve zaman yetersizliği ve idari işlerdir. Karşılaşılan bu problemlere ilişkin öğretmenler, evrak hazırlama bilgisi eksikliği problemine ilişkin olarak interneti kullanmayı, deneyimlilerden yardım almayı, e-okul hakkında bilgisiz olma problemine ilişkin olarak müdürden yardım almayı, evrakları elektronik ortamda gönderememe problemine ilişkin olarak ıslak imzalı olarak götürmeyi ve zaman yetersizliği problemine ilişkin olarak mesai dışında da zaman ayırmayı karşılaştığı bu problemlere karşın çözüm önerisi olarak sunmuşlardır. Okul idari işleri ile ilgili elde edilen bulgular daha once yapılan çalışmaların (Semerci ve Çelik, 2002; Şahin, 2010; Palavan ve Göçer, 2017) sonuçları ile paralellik göstermektedir.Ancak öğretmenlerin bu problemlere çözüm önermeleri yönüyle literatürdeki çalışmalardan farklılaşmaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Sonuçlar

Öğretmenlerin sınıf yönetimiyle ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için önerilerine ilişkin sonuçlar;

Sınıf yönetimiyle ilgili öğretmenlerin karşılaştıkları başlıca problemlerin, öğrencilerin kendi aralarında konuşmaları, dersle ilgilenmemeleri, ödevlerini yapmamaları ve hiperaktif öğrenci davranışları olduğu ortaya çıkmıştır. Bu problemlere çözüm olarak öğretmenlerin en çok kısa oyun ve şarkıları, sözlü uyarı, göz teması kurma, ödül ve ceza kullanmamadır.

Öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışı ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için önerilerine ilişkin sonuçlar;

İstenmeyen öğrenci davranışı ile ilgili öğretmenlerin karşılaştıkları başlıca problemler akran zorbalığı, derslere ilgisizlik, argo-küfür kullanma, derste izinsiz konuşma ve derse geç gelme olduğu öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Ayrıca bu problemlerin üstesinden gelebilmek için öğretmenlerin en çok sözlü uyarma, ders etkinliklerini çeşitlendirme ve öğrenciye görevler vermedir.

Öğretmenlerin kaynaştırma öğrencisi ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için önerilerine ilişkin sonuçlar;

Öğretmenlerin, sınıflarında bulunan kaynaştırma öğrencileriyle ilgili karşılaştıkları başlıca problemlerin, öğrenciye bireysel zaman ayrılamaması, öğrencinin derse karşı ilgisiz oluşu, öğrencinin sınıftan soyutlanması olduğuortaya çıkıştır. Bu problemlere çözüm olarak ise öğretmenler, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinden destek almayı, öğrencinin seviyesine uygun çalışmalar yapmayı, grupla etkinlikler yapma ve gruplar halinde oyun oynatmayı çözüm olarak seçmektedirler.

Öğretmenlerin öğretim süreci ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için önerilerine ilişkin sonuçlar;

Öğretmenlerin öğretim süreci ile ilgili karşılaştıkları başlıca problemlerin araç-gereç yetersizliği, hazırlanmış plana uyulmaması, öğrenciler arası düzey farklılıkları, zaman yetersizliği ve dil problemleri olduğu ortaya çıkıştır. Bu problemlere çözüm olarak ise öğretmenler, planları esnek hazırlama, tercüman öğrenci kullanma, ders etkinliklerini çeşitlendirme, basit materyal geliştirme gibi yollar izlemektedirler.

Öğretmenlerin zorlandıkları dersler ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için önerilerine ilişkin sonuçlar;

Öğretmenlerin en çok problem yaşadığı dersler sırasıyla Türkçe, Matematik ve Beden Eğitimi dersleridir. Bu derslere ilişkin karşılaştıkları problemlere çözüm olarak ise kelime çalışması yaptırma, içeriği oyunlaştırma ve somutlaştırma yollarını seçmektedirler.

Öğretmenlerin öğrenci velisi ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için önerilerine ilişkin sonuçlar;

Öğretmenlerin öğrenci velileri ile ilgili yaşadığı problemlerin başlıcalarının velilerin ilgisiz oluşu, velinin eğitim düzeyinin düşük oluşu, velinin öğretmenle çatışma yaşaması, çok bilmiş davranması ve Türkçe bilmemesi olduğu ortaya çıkmıştır. Bu problemlere karşın ise öğretmenler, ev ziyaretleri yapma, veliler ile bireysel görüşme, veli toplantıları yapma ve tercüman öğrenci kullanma gibi yollar seçmektedirler.

Öğretmenlerin okul yönetimi (evrak hazırlama, yazışma vs.) ile ilgili karşılaştıkları problemler ve bu problemleri ortadan kaldırmak için önerilerine ilişkin sonuçlar;

Öğretmenlerin idari işlerle ilgili olarak yaşadığı başlıca problemlerin, evrak hazırlama bilgisi yetersizliği, e-okul hakkında bilgisindeki yetersizliği, evrakları elektronik ortamda göndereme me ve zaman yetersizliği olduğu ortaya çıkmıştır. Bu problemlere karşı ise öğretmenler okul müdürü ya da deneyimli öğretmenlerden yardım alma, mesai saatleri dışında da bu işler için zaman ayırma ve interneti kullanma gibi yolları kullanmaktadırlar.

Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre şu önerilerde bulunulabilir;

- Hizmet öncesi eğitimde karşılaşılabilecek problemlerle başa çıkma yollarına ilişkin hizmet öncesi ve hizmetiçi eğitim verilmelidir.

- Hizmet öncesinde öğretmenin daha fazla pratik yapmasını sağlayacak düzenlemelere gidilmelidir.
- Özellikle göreve yeni başlayan öğretmenlerin deneyimli öğretmen ya da akademisyenlerden faydalanabilmesi, yardım alabilmesi sağlanmalı, buna yönelik uygun çevrimiçi platformlar oluşturulmalıdır.
- Hizmet içi eğitimlerde öğretmenlerin karlşılaştıkları ve karşılaşabilecekleri problemler işlenmeli, özellikle öğretmenlerin yaşadıkları problemler en aza indirilmeye çalışılmalıdır.

Gelecekte yapılacak çalışmalariçin öneriler:

- Bu çalışma daha geniş katılımlı olarak yapılabilir.
- Öğretmenlerin mesleki tükenmişliklerine etki eden faktörlere ilişkin araştırmalar yapılabilir.
- Öğretmenlere yönelik olarak bir rehber niteliğinde destek kitap ya da bir platform oluşturularak etkililiğine bakılabilir
- Bu çalışmadan elde edilen problemler ve çözüm önerileri uzman öğretmenler ve ya alan uzmanlarıyla tartışılarak etkili ve kapsamlı çözüm önerilerisunulabilir.

Bilgilendirme/Acknowledgement: Bu makalenin özeti 3. Uluslararası Felsefe, Sanat ve Bilim Tarihi Sempozyumunda sunulmuştur.

Kaynaklar

Çalık,Temel ve Kılınç, A.Ç. (2017). Türk Eğitim Sisteminde Öğretmen Yetiştirmeye İlişkin bir Değerlendirme. Url'si: http://devlet.com.tr/makaleler/y247TURK_EGITIM_SISTEMINDE_OGRETMEN_YETISTIRMEYE_ILISKIN_BIR_DEGERLENDIRME.html 02.03.2018 tarihinde edinilmiştir.

Clarke, D. (1997). The changing role of the mathematics teacher. *Journal for Research in Mathematics Education, 28*(3), 278-308. doi:10.2307/749782

Duru, A , Korkmaz, H . (2010). Öğretmenlerin yeni matematik programı hakkındaki görüşleri ve program değişim sürecinde karşılaşılan zorluklar . *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi , 38 (38) , 67-81 . Retrieved from https://dergipark.org.tr/tr/pub/hunefd/issue/7798/10214.*

Güler, T. ve Aygün, M. (2019).Türkiye'de birleştirilmiş sınıflarla ilgili yapılan lisansüstü tezler. *Milli Eğitim. 48/222, (5-32).*

Güler, T. ve Seyhan, B.Ç.(2015, June). Teacher opinion on multiplied classroom programs: turkey example.*İnternational Conferance Future of Education 3. Edition. Frence, İtaly*

Halat, E. (2007). The views of elementary school teachers on the new elementary school mathematics curriculum. *Journal of Social Sciences of the Afyon Kocatepe University, 63-88*

Hasanoğlu, G. (2013).*Birleştirilmiş sınıflardaki kaynaştırma eğitiminde yaşanan sorunlara ilişkin görüşler.* Eskişehir Osman Gazi Universitesi Eğitim Bilimleri Enstitusu İlkoğretim Anabilim Dalı Sınıf Oğretmenliği Bilim Dalı. (Yüksek Lisans Tezi). Eskişehir.

MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). (2012). 12 yıllık zorunlu eğitim sorular ve cevaplar. Url'si: http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2012/12yil_soru_cevaplar.pdf 05.03.2018 tarihinde edinilmiştir.

Mebpersonel (2017). Sözleşmeli öğretmenlik neden getirildi. Url'si: http://www.mebpersonel.com/meb-personeli/sozlesmeli-ogretmenlik-neden-getirildi-bakan-yilmaz-acikladi-h218036.html 02.03.2018 tarihinde edinilmiştir.

Memon, M. (1997). Curriculum change in Pakistan: an alternative model of change. *Curriculum and Teaching, 12(1), 55-63.*

Özben, K. (1997). Birleştirilmiş sınıf uygulamasında karşılaşılan sorunlar.*Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı. Denizli.*

Palavan, Ö. ve Göçer, V. (2017.Sınıf öğretmenlerinin birleştirilmiş sınıflarda karşılaşılaştıkları problemler (malatya il örneği). *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 7:2.*

Şahin, A. (2010). Kırsal kesimde görev yapan öğretmenlerin ilk okuma ve yazma öğretiminde karşılaştıkları problemler.*E-journal of New World Science Academy. 5:4.*

Sarıtaş, E., Şahin, Ü. ve Çatalbaş, G. (2016).İlkokullarda yabancı uyruklu öğrencilerle karşılaşılan sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi S. 25/1,2016, Ss. 208-209.*

Semerci, N. ve Çelik, V. (2002). İlköğretimde problemler ve çözüm yolları.*Kuram ve Uygulamada Sınıf Yönetimi. S.30 Ss. 205-21*

Sezer, F. (2012).Öğrencilerin problem alanlarının tespiti ve buna yönelik çözüm önerileri. *Turkish International Journal of Special Education and Guidance & Counceling. 1:2.*

Takır, A. ve Özerem, A. (2019. Göçle gelen yabanci uyruklu öğrencilerin okul ortamında karşılaştıkları sorunlar. Researchgate. Url'si: https://www.researchgate.net/publication/332441619. 03.08.2019 tarihinde edinilmiştir.

Tekışık, H. H. (1998). Sekiz yıllık zorunlu ilköğretimde öğretmen sorunu ve çözüm önerileri.*Çağdaş Eğitim Dergisi.* Yıl:23, S.241, s.1–8.

Yapıcı, M. and Demirdelen C., (2007). Teachers' views with regard to the primary 4th grade social sciences curriculum. *Elementary Education Online, 6(2), 204-212*

Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S. (2004). *Spss uygulamalı bilimsel araştırma yöntemleri*. Detay Yayıncılık. Ankara.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (8.Baskı), Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Extented Summary

Purpose

Within the scope of this problem, determining the problems faced by Primary School Teacher and their practices in the face of these problems constitutes the main purpose of this study. Within the scope of this purpose, which problems Primary School Teachers encounter with classroom management during their professional life, which problems they encounter related student behavior, what problems they encounter related inclusion students, which problems they encounter related teaching, which problems they encounter about parents and school management, it was aimed to determine which application they use.

Method

The method of this study was determined as a case study created within the framework of qualitative research approach. Snowball sampling method was used in the study. . Within the scope of the study, firstly, seven teachers were contacted and other teachers were contacted through them and the work continued with a total of 30 teachers. The data of the study were collected through a Semi-Structured Interview. The data obtained within the scope of the research were analyzed by using the content analysis method. Codes were given to each of the teachers participating in the study and their answers were presented in tables. The frequency values of the answers given were taken into consideration in the interpretation of the data.

Findings

The main problems faced by teachers regarding classroom management are students' conversation among themselves, not being interested in the lesson, not doing their homework, and hyperactive student behaviors, and as a solution to these problems, teachers mostly prefer using short games and songs, verbal stimulation, eye contact, reward and punishment, It is some of the important findings. The main problems faced by teachers regarding unwanted student behavior are peer bullying, indifference to lessons, using slang-swearing, unauthorized speaking and being late to the lesson it is some of the findings. The main problems teachers face with the mainstreaming students in their classes are the inability to allocate individual time to the student, the student's indifference to the lesson, the student's isolation from the classroom, and the solution to these problems is to get support from the special education and rehabilitation center, to

work in accordance with the student's level, to do group activities, it is some of the important findings that they chose to play games in groups. The main problems faced by teachers regarding the teaching process are lack of equipment, non-compliance with the prepared plan, level differences between students, lack of time and language problems, and as a solution to these problems, flexible preparation of plans, use of students with interpreters, diversification of course activities, simple material development the roads are some of the important findings they follow. It is one of the important findings that the courses where teachers have the most problems are Turkish, Mathematics and Physical Education lessons, and they chose word studies, gamification and concretization of the content as a solution to the problems they encounter in these lessons. The main problems teachers experience with parents of students are parents 'lack of interest, low education level of parents, conflict with the teacher, being very knowledgeable and not speaking Turkish, and despite these problems, teachers' home visits, individual meetings with parents, parent meetings and interpreter Ways such as using students are among the important findings they chose. The main problems teachers experience in relation to school management are inadequate knowledge of document preparation, inadequate knowledge about e-school, inability to send documents electronically and lack of time, and in case of these problems, teachers get help from the school principal or experienced teachers, also outside of working hours, it is some of the important findings that they use ways such as allocating time for work and using the internet.

Conclusion

It can be said that the main problems faced by teachers regarding classroom management are students talking among themselves, not being interested in the lesson, not doing their homework, and hyperactive student behavior. As a solution to these problems, it was stated that teachers mostly preferred using short games and songs, verbal stimulation, making eye contact, reward and punishment. It can be said that the main problems faced by teachers regarding unwanted student behavior are peer bullying, indifference to lessons, using slang-swearing, unauthorized speaking and coming to the lesson late. It was also stated that in order to overcome these problems, teachers mostly chose verbal stimulation, diversification of lesson activities and assigning tasks to students. It can be said that the main problems teachers encounter

with the mainstreaming students in their classes are the inability to allocate individual time to the student, the student's indifference towards the lesson, and the student's isolation from the classroom. As a solution to these problems, it was stated that they chose to get support from the special education and rehabilitation center, to do studies appropriate to the level of the student, to do activities with groups and to play games in groups. It can be said that the main problems faced by teachers regarding the teaching process are lack of equipment, not complying with the prepared plan, level differences between students, lack of time and language problems. As a solution to these problems, it was stated that they followed ways such as flexible preparation of plans, using students with interpreters, diversifying course activities, and developing simple materials. It can be said that the courses where teachers have the most problems are Turkish, Mathematics and Physical Education. As a solution to the problems they encountered in these lessons, it was stated that they chose the ways of making word studies, gamifying and concretizing the content. It can be said that the main problems teachers have with the parents of the students are the lack of interest of the parents, the low education level of the parents, the conflict of the parents with the teacher, being very knowledgeable and not speaking Turkish.